

TOELICHTING FRACTIEREGLEMENT GBT

Hoe functioneert een fractie?

Een fractie is feitelijk een samenwerking tussen gekozen raadsleden c.q. volksvertegenwoordigers van eenzelfde partij. De fractie staat onder leiding van een voorzitter die de fractieleden kiezen uit hun eigen midden. Dit hoeft dus niet dezelfde persoon te zijn als de lijsttrekker die de kandidatenlijst aanvoerde bij de verkiezingen. Meer hierover in het fractiereglement.

Taakverdeling

In een fractie die uit meer dan één lid bestaat, worden de functies (fractie) en de beleidsterreinen (portefeuilles / woordvoerderschap) doorgaans onderling verdeeld. Binnen de fractie is er naast de rol van fractievoorzitter ook de functie van vicefractievoorzitter. Evenwel is een fractiesecretaris en fractiepenningmeester denkbaar. Bij een kleine fractie kunnen deze functies uiteraard gecombineerd worden. Op het gebied van beleidsterreinen kun je denken aan thema's. Zie onderwerpenlijst per fractielid.

Fractievergadering

Tijdens de – doorgaans – tweewekelijkse fractievergadering, onder leiding van de (vice)fractievoorzitter, overleggen en bepalen de fractieleden standpunten over onderwerpen die in de gemeenteraad worden behandeld. Het belangrijkste uitgangspunt voor een fractie is dat de standpunten uit het verkiezingsprogramma gerealiseerd worden. Dat is ten slotte het programma waarover gekozen raadsleden verantwoording afleggen aan hun kiezers. Heb je als fractie een positie in de coalitie dan geldt hetzelfde voor het coalitieprogramma / coalitieakkoord.

Fractiediscipline

Hoewel een raadslid altijd 'zonder last' moet kunnen stemmen, is er bij de meeste fracties sprake van enige 'fractiediscipline': het principe dat alle fractieleden hetzelfde stemmen op basis van het gezamenlijke verkiezingsprogramma en het coalitieakkoord c.q. collegeprogramma, mits een positie in de coalitie. In de fractie van partij GBT is afgesproken dat de meerderheid (= de helft + 1) in de fractie bepaalt hoe er eensgezind naar buiten wordt getreden en gestemd in de gemeenteraad.

Toch kan het voorkomen dat je als raadslid anders wilt stemmen, bijvoorbeeld omdat de actualiteit rondom jouw portefeuille (wettelijk of door rechtspraak) behoorlijk is veranderd of gewetensbezwaren spelen. Zo is in de fractie van GBT afgesproken dat het onderwerp 'koopzondag' een vrije kwestie is en daarmee de fractiediscipline vervalst.

Het blijft evenwel belangrijk om de fractiediscipline (of als fractiedruk ervaren wordt) onderling te bespreken. Hierin heeft de fractievoorzitter een belangrijke rol. Eensgezindheid binnen je fractie is prettig, maar niet ten koste van je integriteit en je stemvrijheid.

Van wie is de zetel?

Potentiële raadsleden worden voor de gemeenteraadsverkiezingen geplaatst op de kandidatenlijst van de partij GBT. De leden van de partij beslissen hier in meerderheid over. De bevolking kan hierna één der kandidaten kiezen tot raadslid van de gemeenteraad. Om die reden kan een raadslid tevens fractielid van de partij niet uit de gemeenteraad worden weggestuurd door de eigen partij.

Als een fractielid/raadslid – bijvoorbeeld vanwege een conflict – de fractie wil verlaten of de fractie wil niet verder met het fractielid/raadslid, dan mag het fractielid/raadslid zijn raadszetel behouden. In dat geval gaat hij of zij verder als zelfstandig raadslid of kan hij of zij zich aansluiten bij een andere fractie.

Een andere optie is dat het betreffende fractielid/raadslid zijn/haar raadszetel ter beschikking stelt aan de partij. Immers het fractielid/raadslid heeft de kandidaatstelling hieraan te danken. Het fractielid tekent hiervoor een akkoordverklaring.

Openbaarheid

Het bijgevoegde fractiereglement wordt geplaatst op de website van de partij.

FRACTIEREGLEMENT GemeenteBelangen Twenterand [GBT]

HOOFDSTUK I: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1: BEKRACHTIGING REGLEMENT

1. Voorafgaand aan de definitieve kandidaatstelling en plaatsing op de kieslijst wordt aan de kandidaat-raadsleden de gelegenheid geboden om kennis te nemen van dit fractiereglement.

Artikel 2: BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

In dit reglement wordt verstaan onder:

1. De fractie: de gezamenlijke raadsleden van partij GBT
2. De wethouder: de door de raad als zodanig benoemde bestuurder die lid is van partij GBT;
3. De raad: de gemeenteraad;
4. De fractieopvolger: kandidaat-raadslid van partij GBT, die niet in de raad is gekozen, (tijdelijk) doorschuift als plaatsvervanger naar de vrijgekomen raadszetel.
5. Het bestuur: het bestuur van partij GBT;
6. De algemene vergadering: de leden van partij GBT in vergadering bijeen.

HOOFDSTUK II: DE INRICHTING VAN DE FRACTIE

Artikel 3: SAMENSTELLING FRACTIE

1. De fractie wordt voor de duur van de zittingsperiode van de raad gevormd door degenen die namens partij GBT als raadslid zijn gekozen én de fractieopvolger, welke geen stemrecht heeft.
2. De lijsttrekker van partij GBT roept na de gemeenteraadsverkiezingen de gekozen raadsleden van partij GBT voor de eerste maal bijeen.
3. Bij deze eerste fractievergadering dienen de gekozen raadsleden een verklaring te ondertekenen, waarin zij verklaren dat voor de definitieve kandidaatstelling en plaatsing op de kieslijst hen de gelegenheid is geboden kennis te nemen van dit fractiereglement dan wel bekend te zijn met dit fractiereglement en de bepalingen ervan te zullen naleven. Deze verklaring wordt door het bestuur aangeleverd en aan de kandidaat-raadsleden voorgelegd.
4. De fractie kiest in de eerste fractievergadering, na installatie van de raadsleden in de nieuwe gemeenteraad, bij meerderheid een fractievoorzitter. Indien de fractievoorzitter wordt benoemd tot wethouder of niet verder wil in deze functie benoemd de fractie bij meerderheid een ander lid van de fractie tot fractievoorzitter.
5. Het lidmaatschap van de fractie eindigt door:
 - a) overlijden van het raadslid;
 - b) het aanvaarden van de functie van wethouder;
 - c) uittreding van het fractielid uit de fractie;
 - d) uittreding van het fractielid uit de raad;
 - e) het beëindigen van het lidmaatschap van partij GBT;
 - f) vervallenverklaring van het lidmaatschap van partij GBT.

6. Het einde van het lidmaatschap van de fractie op de gronden genoemd in artikel 3, lid 5 houdt tevens in het ter beschikking stellen van de raadszetel door het raadslid. De raadszetel komt dan weer toe aan de partij die volgens de kieslijst een nieuw kandidaat-raadslid doorschuift naar de vrijgekomen raadszetel.

Toelichting artikel 3, lid 6:

Staatsrechtelijk mag een raadslid na beëindiging van het lidmaatschap van de fractie, c.q. partij of na vervallenverklaring van het lidmaatschap zijn zetel behouden en zelfstandig (of anderszins) als raadslid verder gaan. Hij of zij is namelijk gekozen 'zonder last of ruggespraak'.

Binnen partij GBT geldt echter de gedragscode dat raadsleden die - om welke reden dan ook - uit de fractie c.q. partij stappen, hun zetel teruggeven aan de partij. Van raadsleden namens partij GBT wordt verwacht dat zij zich hieraan houden, hetgeen zij ook met hun akkoordverklaring ten aanzien van dit fractiereglement bij de eerste fractievergadering bevestigen.

Artikel 4: TAAK FRACTIE

1. De fractie voert haar beleid in de gemeenteraad op basis van de beginselen van partij GBT, zoals vastgelegd in het verkiezingsprogramma.
2. Zij stelt zich daarbij ten doel zo eensgezind mogelijk naar buiten te treden en de te verrichten werkzaamheden en te vervullen functies zo goed mogelijk over de fractieleden te verdelen.
3. Naast het in dit artikel genoemde verkiezingsprogramma kan de fractie zich ook binden aan een coalitieakkoord c.q. collegeprogramma of gemeentelijk beleidsprogramma, voor zover de fractie dit heeft aanvaard als basis voor de vorming van het college van burgemeester en wethouders. Bij de uitvoering van haar taken in de gemeenteraad is coalitieakkoord of gemeentelijk beleidsprogramma leidend.
4. Er kunnen gewetensbezwaren spelen bij een raadslid om zijn / haar stem in de gemeenteraad te bepalen. Als dit het geval is vervalt de fractiediscipline. Het onderhavige onderwerp is dan een zogenoemde vrije kwestie. Dit geldt voor de onderwerpen: koopzondag, asielzoekers. Mocht hier verandering in komen besluit de fractie in meerderheid. Hierna wordt dit fractiereglement aangepast en treedt per direct in werking.
5. Partij GBT hecht groot belang aan regelmatige contacten met maatschappelijke organisaties. De fractie zal het daarom ook als haar taak moeten zien geregeld overleg te voeren met maatschappelijke organisaties.
6. Fractieleden die door de media worden benaderd, verwijzen naar de fractievoorzitter als woordvoerder, tenzij expliciet anders is afgesproken.
7. De fractievoorzitter heeft als woordvoerder richting de media de vrijheid zich namens de partij GBT uit te laten, zo lang dit binnen de kaders van het verkiezingsprogramma, coalitieakkoord / collegeprogramma en door de fractie vastgesteld gemeentelijk beleidsprogramma plaatsvindt.
8. De fractie kan fractiewerkgroepen instellen.
9. Indien de fractie dat wenst, kan zij één of meer gewone leden in de fractie benoemen tot fractiesecretaris of fractiepenningmeester. Bij eventuele stemming geldt ook hier de meerderheid van de fractie.
10. Al datgene wat in de fractie wordt besproken blijft in de fractie.

Artikel 5: TAAK FRACTIEVOORZITTER

De fractievoorzitter heeft in het bijzonder tot taak:

1. Van voorbereiding tot afhandeling fractiezaken:
 - a) de voorbereiding van de vergaderingen van de fractie;
 - b) het verzorgen van de oproepingen voor de vergaderingen van fractie
 - b) de uitvoering van besluiten van de fractie;
 - c) het toezicht op en de verantwoordelijkheid voor het functioneren van de fractie, de fractieopvolger en fractiewerkgroepen;
 - d) de afhandeling namens de fractie van spoedeisende aangelegenheden.
2. Leiding en vertegenwoordiging:
 - a) het onderhouden van contacten met vertegenwoordigers van de media;.
 - b) het leiden van de vergaderingen van de fractie;
 - c) het onderhouden van algemene contacten met de andere fracties in de raad;
 - d) de vertegenwoordiging naar buiten van de fractie;
 - e) het onderhouden van de contacten met partij GBT-wethouder(s);
 - f) het onderhouden van de contacten met het bestuur;
 - g) het onafhankelijk laten beoordelen verzoek van een verzoek uit de fractie tot uittreding van een fractielid vanwege disfunctioneren en consulteert in ieder geval het bestuur;
3. Bij afwezigheid wordt de fractievoorzitter vervangen door de vice-fractievoorzitter.

Artikel 6: TAAK FRACTIESECRETARIS

1. De fractiesecretaris heeft in het bijzonder tot taak het verzorgen van de verslaglegging van de vergaderingen van fractie;

Artikel 7: FRACTIEWERKGROEPEN

1. Het verdient de voorkeur om in fractiewerkgroepen standpunten voor te bereiden.
2. Fractiewerkgroepen brengen uitsluitend advies uit aan de fractie.
3. Fractiewerkgroepen bestaan uit fractieleden. Desgewenst kunnen fractiewerkgroepen ook worden aangevuld met andere leden van partij GBT vanwege specialisme.
4. De fractie kan regels stellen betreffende de werkwijze van fractiewerkgroepen.

Artikel 8: VERTEGENWOORDIGING BESTUUR

1. Het bestuur heeft onder meer tot taak bij voortduring de politieke toestand en de toestand van partij GBT te overwegen. Om dit te realiseren is het noodzakelijk dat de voorzitter of een andere vertegenwoordiger van het partijbestuur de vergaderingen van de fractie bijwoont.
2. Van de vertegenwoordiger van het bestuur wordt verwacht dat hij tijdens de fractievergadering enige terughoudendheid betracht. Hij of zij heeft geen stemrecht in de fractievergadering.

Artikel 9: BIJSTAND FRACTIE EN FRACTIEWERKGROEP(EN)

1. De fractie kan zich in haar vergaderingen bij de behandeling van bepaalde onderwerpen doen bijstaan, bv. door extern deskundigen, vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, en dergelijke.

2. Ook een fractiewerkgroep kan bij haar werkzaamheden bijstand inschakelen.
3. Deze bijstand kan door zowel leden van partij GBT als niet-leden worden geboden.
4. De fractie blijft verantwoordelijk voor het bepalen van het standpunt.

Artikel 10: OVERLEG MET DE WETHOUDER(S)

1. De wethouder(s) van partij GBT neemt c.q. nemen op verzoek van de fractie deel aan het beraad van de fractie.
2. In beginsel voert de fractie ten minste vier keer per jaar of zo vaak als door de fractie noodzakelijk wordt geacht, overleg met de wethouder(s) van partij GBT.

HOOFDSTUK III: WERKWIJZE VAN DE FRACTIE

Artikel 11: VERGADERINGEN

1. De fractie vergadert telkens tijdig voor de debatten en vergaderingen van de raad en voorts zo vaak als de fractievoorzitter dat nodig acht of ten minste de helft plus één van het aantal leden dit onder opgaaf van redenen aan de voorzitter verzoekt.
2. De fractie stelt voor haar vergaderingen per kalenderjaar een vergaderschema vast.

Artikel 12: OPROEPING EN AGENDA

1. Aangezien er periodiek een vergaderschema wordt vastgesteld, zendt de fractievoorzitter als regel minimaal 24 uur voor de vergadering de agenda aan de leden van de fractie en aan de vertegenwoordiger van het bestuur.
2. De fractie kan op verzoek van één of meer leden onderwerpen aan de agenda toevoegen.

Artikel 13: PRESENTIE

1. Elk lid van de fractie is verplicht de fractievergaderingen bij te wonen.
2. Bij afwezigheid is het raadslid verplicht zich tijdig af te melden bij de fractievoorzitter.
3. De fractie vergadert alleen wanneer tenminste de helft van de leden aanwezig is.
4. Wanneer een vergadering om deze reden niet doorgaat, belegt de fractievoorzitter zo spoedig mogelijk, zo nodig binnen 24 uur, een nieuwe vergadering.
5. Deze vergadering wordt gehouden ongeacht het aantal aanwezige leden.

Artikel 14: UITLEG REGLEMENT

In de gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel over de toepassing van dit reglement, beslist de fractie in meerderheid op voorstel van de fractievoorzitter.

Artikel 15: INWERKINGTREDDING

Dit reglement is vastgesteld op 29 maart 2023.

Dit reglement is gewijzigd op 13 april 2026.

Dit reglement treedt in werking per 13 april 2026.

Aanhangsel fractiereglement GBT

AKKOORDVERKLARING TER BESCHIKKING STELLEN RAADSZETEL

Ik ben bekend met het 'Fractiereglement GemeenteBelangen Twenterand [GBT]' en onderschrijf deze.

Verwijzend naar artikel 3 lid 5 en lid 6 en de toelichting daarop;

verklaar ik hierbij dat ik mijn raadszetel ter beschikking stel aan de partij GBT.

Ik heb immers mijn raadszetel te danken aan de partij GBT door de kandidaatstelling op de kandidatenlijst, welke door de ledenvergadering is bekrachtigd.

Handtekening + naam fractielid

Datum: - -